

**Cofnodion Cyfarfod o PWYLLGOR TROSOLWIG A CHRAFFU CYMUNEDAU IACHACH
a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor - Penmorfa ddydd Dydd Iau, 16 Rhagfyr 2021**

PRESENNOL: Cynghorydd Mark Strong (Cadeirydd), Cynghorwyr Cynghorydd Lyndon Lloyd MBE (Is-Gadeirydd), Cynghorydd Gethin Davies, Cynghorydd Marc Davies, Cynghorydd Odwyn Davies, Cynghorydd Elaine Evans, Cynghorydd Keith Evans, Cynghorydd Hag Harris, Cynghorydd Alun Lloyd Jones, Cynghorydd Dan Potter, Cynghorydd John Roberts, Cynghorydd Lynford Thomas, Cynghorydd Ivor Williams a/ac Cynghorydd Bryan Davies

HEFYD YN BRESENNOL: Y Cynghorwyr

SWYDDOGION YN BRESENNOL: Donna Pritchard (Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Ymyrraeth wedi'i thargedu Porth Ceredigion)

(10.00 am - 12.15 pm)

1 Ymddiheuriadau

Ymddiheurodd y Cynghorwyr Paul Hinge a Catherine Hughes am nad oedd modd iddynt ddod i'r cyfarfod.

2 Datgelu buddiant personol (gan gynnwys datganiadau chwipio) Atgoffir aelodau am eu cyfrifoldeb personol yn datgan unrhyw fudd personol a budd sydd yn rhagfarnu yn gysylltiedig â materion a gynhwysir yn yr agenda hwn yn unol â darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 2000, Cyfansoddiad y Cyngor a Chod Ymddygiad Aelodau. Yn ogystal, mae'n rhaid i Aelodau ddatgan unrhyw chwip plaid gwaharddedig a roddwyd ar Aelod yng nghyswilt y cyfarfod yn ôl Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

Roedd y Cynghorydd Alun Williams wedi datgelu buddiant personol o dan eitem 7.

3 Polisi Grantiau a Benthyciadau

Tynnwyd eitem 3 o'r agenda. Cyflwynir yr adroddiad mewn cyfarfod yn y dyfodol.

4 Adolygu Polisi Trwyddedu Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat y Cyngor - Bysus a dynnir gan geffylau

Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor gan y Cynghorydd Gareth Lloyd a'r Rheolwr Safonau Masnach a Thrwyddedu. Roedd unigolyn wedi cysylltu â'r Awdurdod yn mynegi diddordeb mewn defnyddio cart a cheffyl i fynd â theithwyr ar hyd y Promenâd yn Aberystwyth.

Nid yw'r Polisi Cyfredol ar Gerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat yn cynnwys cart a cheffyl/ omnibws ac ar hyn o bryd nid oes gan Gyngor Sir Ceredigion unrhyw is-ddeddfau mewn lle ar gyfer rheoleiddio omnibysus.

Ni all cart a cheffyl sy'n darparu cludiant cyhoeddus gael ei drwyddedu fel cerbyd hurio preifat am fod yr elfen yma'n gaeth i gerbydau modur yn unig. Gall cart a cheffyl gael ei drwyddedu i'w ddefnyddio fel 'omnibws' o dan Ddeddf Cymalau Heddlu'r Dref 1889. Fodd bynnag er mwyn trwyddedu a defnyddio omnibysus o'r fath byddai'n ofynnol i'r Awdurdod yn gyntaf:

- 1) Diwygio ei Bolisi Cyffredinol er mwyn cyflwyno amodau trwyddedu newydd a phenodol ar gyfer y math yma o gludiant, a
- 2) Mabwysiadu is-ddeddf newydd i reoleiddio ceirt a cheffylau / omnibysus.

Bu i'r Gwasanaeth dderbyn cyfanswm o 216 ymateb i'r ymgynghoriad yma. Ceir dadansoddiad cryno o'r ymatebion ynghlwm yn Atodiad B y papurau.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor ystyried cynnwys yr adroddiad yma a'r ymatebion i'r ymgynghoriad ac argymhell i'r Cabinet naill ai:

1. nad yw'r newid i'r polisi arfaethedig yn angenrheidiol ac y dylai'r Awdurdod ystyried parhau fel sir "heb omnibysus", neu
2. bod newid arfaethedig i'r polisi yn angenrheidiol er mwyn caniatáu omnibysus yn Aberystwyth a/neu unrhyw ardal arall o'r sir lle byddai angen gwneud y canlynol:
 - a) mabwysiadu'r amodau trwyddedu newydd, a
 - b) mabwysiadu is-ddeddf newydd ar gyfer y trywydd penodol newydd a/neu unrhyw drywydd omnibws arfaethedig yn y dyfodol er mwyn gweithredu'n effeithiol unrhyw gamau sy'n groes i amodau'r drwydded.

Codwyd cwestiynau gan yr aelodau gan gynnwys y trefniadau ar gyfer y man troi a ddefnyddir gan y ceffyl a'r cart i droi yn yr harbwr, a ble fydd y cerbyd cludo ar gyfer y ceffyl a'r cart yn cael ei barcio. Pwysleisiwyd y dylai lles anifeiliaid fod yn flaenoriaeth ac y dylid codi'r arwyddion cywir.

Cydnabu'r Pwyllgor yr ymatebion i'r ymgynghoriad.

Yn dilyn rhagor o drafod CYTUNODD y Pwyllgor i argymhell fod newid arfaethedig i'r polisi yn angenrheidiol er mwyn caniatáu omnibysus yn Aberystwyth a/neu unrhyw ardal arall o'r sir lle byddai angen gwneud y canlynol:

- a) mabwysiadu'r amodau trwyddedu newydd, a
- b) mabwysiadu is-ddeddf newydd ar gyfer y trywydd penodol newydd a/neu unrhyw drywydd omnibws arfaethedig yn y dyfodol er mwyn gweithredu'n effeithiol unrhyw gamau sy'n groes i amodau'r drwydded.

5 Adroddiad Rheoli Perfformiad y Gwasanaeth Adolygu Annibynnol, Cwarter 1 2021.2022

Bu i'r Cyngorydd Alun Williams a'r Rheolwr Tîm Diogelu Oedolion gyflwyno i'r Pwyllgor Adroddiad Rheoli Perfformiad y Gwasanaeth Adolygu

Annibynnol, Chwarter 1 2021-2022. Caiff adroddiadau chwarterol eu rhoi gerbron y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach fel rhan o'r ystyriaeth barhaus o'r pwnc i sicrhau bod yr Awdurdod Lleol yn cyflawni ei ddyletswyddau fel y Rhiant Corfforaethol.

Roedd yr adroddiad yn cynnwys y safonau a'r targedau cenedlaethol a lleol a ddefnyddir i fesur y canlyniadau ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phlant sydd wedi gadael gofal adeg eu cyfarfod adolygu, ac mae'n cynnwys Dangosyddion Perfformiad Llywodraeth Cymru.

Ystyriodd y Pwyllgor bwyntiau allweddol yr adroddiad.

Holodd yr Aelodau ynghylch nifer yr atgyfeiriadau diogelu yn dilyn diwedd y cyfnod clo; sut yr ymdrinnir â phryderon am gamdriniaeth a riportir i'r gwasanaeth a beth yw'r gweithdrefnau sydd ar waith.

Nodwyd y daw argymhellion yn dilyn yr ymchwiliadau i'r ddau ddigwyddiad diweddar yn y Deyrnas Unedig, a bydd angen i bob awdurdod ystyried y rhain ac adolygu eu gweithdrefnau.

Cynigiwyd bod swyddogion yn trafod gyda'r gwasanaeth addysg er mwyn i nifer y Plant sy'n Derbyn Gofal yn yr ysgolion fod yn eitem sefydlog ar agenda cyfarfodydd cyrff llywodraethu'r ysgolion.

Esboniodd y swyddogion fod gan bob person ifanc gynorthwydd personol sy'n gweithio'n agos gyda nhw o ran tai, hyfforddiant, addysg ac ati i gefnogi'r pontio i fod yn oedolyn. Mae'r ddarpariaeth hon ar waith tan eu bod yn bump ar hugain oed.

Gofynnodd aelod am sicrwydd fod gan y gwasanaeth ddigon o adnoddau. Ar hyn o bryd mae yna swyddi gwag ac mae'r gwasanaeth yn ceisio recriwtio iddynt, ond mae hon yn broblem ranbarthol a chenedlaethol. Mae ymgyrchoedd recriwtio wrthi'n digwydd.

Cytunodd y Pwyllgor i nodi cynnwys yr adroddiad a gweithgarwch yr Awdurdod Lleol.

6 Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol

Bu i'r Cynghorydd Alun Williams a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Porth Gofal gyflwyno Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol 2019-20. Nod yr Adroddiad Blynyddol yw creu darlun cyflawn o Adran y Gwasanaethau Cymdeithasol yng Ngheredigion gan hefyd ddarparu adborth amserol ar brosesau cynllunio a chyllido. Mae'r adroddiad ar gyfer blwyddyn 2019 - 2020 yn un hanesyddol yn sgil dechrau cyfnod Covid-19 ym mis Mawrth 2020. Bu i Lywodraeth Cymru ymestyn y cyfnod amser ar gyfer cwblhau'r adroddiad yn sgil yr angen i swyddogion ffocysu ar ddarparu gwasanaethau hanfodol yn ystod y Pandemig. Yn ogystal, nid oedd y gofynion gymaint ar Gynghorau i ddarparu gwybodaeth perfformiad ac adlewyrchir hyn yn yr adroddiad.

Ar ôl ymgymryd â swydd Cyfarwyddwr Statudol dros dro am Wasanaethau Cymdeithasol ym mis Tachwedd 2019, cwblhawyd yr adroddiad gan D Pritchard y Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Porth Gofal a Dirprwy Gyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae'r adroddiad yn disgrifio sut y mae Adran Gwasanaethau Cymdeithasol Ceredigion wedi perfformio yn ystod y flwyddyn (2019 - 2020) yng nghyd-destun newidiadau mawr yn yr amgylchedd gwaith. Mae'r adroddiad hefyd yn nodi'r blaenoriaethau ar gyfer 2020-2021 gan ystyried fod y Pandemig wedi parhau i fod yn ddylanwad mawr ar y modd y cafodd gwasanaethau eu darparu.

Nodwyd y bydd y swyddogion yn adolygu ffurf adroddiadau'r dyfodol.

Cytunodd y Pwyllgor i nodi cynnwys yr adroddiad.

7 Cyd-Bwyllgor Canolbarth Cymru ar gyfer Iechyd a Gofal - Adroddiad diweddariad Hydref 2021

Rhodddwyd y diweddaraf i'r Pwyllgor am Gyd-Bwyllgor Canolbarth Cymru ar gyfer Iechyd a Gofal. Cyfarfu Cyd-Bwyllgor Canolbarth Cymru o bell dros Zoom ar 18 Hydref 2021 a rhodddwyd y cyfle i'r cyhoedd ymuno â'r cyfarfod 'byw' i arsylwi a gofyn cwestiynau / mynegi pryderon yn ystod y sesiwn 'Gwrando arnoch chi'. Prif bwyslais y Cyd-bwyllgor oedd trafod y gwaith parhaus a wneir ar flaenoriaethau a chynllun cyflawni 2021/22 a chynlluniau Adfer Blynyddol/ COVID-19 y sefydliad.

Cododd yr Aelodau bryder ynghylch anawsterau'r cyhoedd wrth geisio cael apwyntiad gyda meddyg.

Cytunodd y Pwyllgor i nodi cynnwys yr adroddiad.

8 Blaenraglen Waith Ddrafft 2021-2022

Rhodddwyd ystyriaeth i Flaenraglen Waith Ddrafft 2021-2022 fel y'i cyflwynwyd. CYTUNWYD i nodi cynnwys yr adroddiad ar yr amod yr ychwanegir yr isod:

- Y diweddaraf am Hafan Deg
- Polisi Grantiau a Benthyciadau
- Y diweddaraf am y Canolfannau Llesiant
- Y Tîm Troseddwr Ifanc

9 Cofnodion Cyfarfod 6.10.21 a 20.10.21

Penderfynodd y Pwyllgor gadarnhau fod Cofnodion y Cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 6 Hydref 2021 a 20 Hydref 2021 yn gywir.

Materion yn codi - Dim.

10 Unrhyw Fusnes Arall

Holodd aelod a oedd uned dementia yn cael ei datblygu yn Hafan Deg. Dywedodd y swyddogion fod yr awdurdod wedi llwyddo i gael cyllid ar gyfer cynllun peilot ar gyfer adain dementia gyda gardd. Ar hyn o bryd mae'r awdurdod yn mynd allan i dendr ar gyfer y prosiect. Os bydd y cynllun peilot

yn llwyddiannus bydd yr awdurdod yn edrych ar sut y gellir cyflwyno hyn ar draws y Sir.

Hysbyswyd y Pwyllgor fod yr awdurdod wedi llwyddo hefyd i gael cyllid Pwysau'r Gaeaf a ddefnyddir ym mhob un o gartrefi gofal y cyngor yn y sir.

Mae sgysiau yn mynd rhagddynt ynghylch y posibilrwydd o gael cartref gofal newydd yn y sir. Rhoddir diweddariad mewn cyfarfodydd yn y dyfodol os bydd datblygiadau pellach.

**Cadarnhawyd yng Nghyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu
Cymunedau Iachach a gynhaliwyd ar Dydd Iau, 17 Chwefror 2022**

Cadeirydd: _____

Dyddiad: _____